

KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENTET

Regjeringens forslag om overgangsordninger

Statssekretær Cathrin Bretzeg

Kommunal- og regionaldepartementet

Bakgrunn

- St.meld. nr. 19 (2003-2004) kapittel 5 om EØS-utvidelsen og arbeidsinnvandring:
 - Regjeringen varsler en nærmere vurdering av om beskyttelsestiltak er tilstrekkelig, eller om overgangsregler også skal gis
 - Hva andre land gjør, tillegges stor vekt
- Trolig bare Irland som åpner opp arbeidsmarkedet fullt ut fra første dag. Situasjonen i Sverige er uavklart.

Andre grunner for overgangsordninger

- Bidra til å forebygge mulig sosial dumping med de negative konsekvenser det kan ha for arbeidsliv og næringsliv.
- Dempe økningen i innvandringen de første årene. Reduserer dermed presset på velferdsordningene som arbeidstakere fra EØS-land har rett til.
 - Ny rapport legger bl.a. vekt på at store ulikheter i levekostnader gjør eksport av ytelser attraktivt
 - Kontrolltiltak skjerpes, men tid til å vurdere virkninger før man evt. endrer ordninger på generell basis

Overgangsordninger

- Departementet foreslår overgangsordninger på to områder:
 - Krav til oppholdstillatelse for arbeidstakere fra de nye medlemslandene, unntatt Kypros og Malta.
 - Muligheter for å innføre beskyttelsestiltak overfor arbeidstakere fra de samme landene ved alvorlig ubalanse i arbeidsmarkedet, eller ved fare for dette.
- Overgangsordninger: Bare anvendelig overfor arbeidstakere, ikke andre persongrupper (for eksempel tjenesteytere og deres ansatte).

Overgangsregel

- Arbeidstakere fra de nye medlemslandene gis enklere adgang til arbeidsmarkedet enn i dag.
- Krav om tillatelse på visse vilkår før arbeidet påbegynnes
- Man kan søke tillatelse fra riket og oppholde seg i Norge i inntil seks måneder som arbeidssøkende for egen regning.
- Vilkår om fulltidsarbeid og "gjengse" norske lønns- og arbeidsvilkår.
- Ikke avgrense adgangen til bestemte typer arbeid eller stille krav om kvalifikasjoner utover det en arbeidsgiver eventuelt krever.

Beskyttelsesmekanisme

- Forslag til hjemmel i utlendingsloven for å iverksette beskyttelsestiltak.
- Vilkår: Norge utsettes for, eller forventer forstyrrelser på arbeidsmarkedet som vil kunne utgjøre en alvorlig risiko for levestandarden, eller sysselsettingen i en bestemt region eller et bestemt yrke.
- Departementet foreslår at det er opp til Kongen i statsråd i forskrift å bestemme det nærmere innholdet i beskyttelsestiltaket.
- Regelverket som i dag gjelder for de nye EØS-borgerne (før tiltredelsen), danner ytterpunktet for hvor strenge tiltak som kan iverksettes.